

Věcný záměr zákona o zabezpečení hydrometeorologické služby

---

1 Přehled právních předpisů vztahujících se k věcnému záměru zákona

1.1 Zřizovací listina ČHMÚ

Opatření Ministerstva životního prostředí č. 17/17, o vydání úplného znění zřizovací listiny státní příspěvkové organizace Český hydrometeorologický ústav ze dne 4. 10. 2017 (č. j. MZP/2017/110/396)

1.2 Legislativa České republiky

Zákon České národní rady č.2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky

Zákon č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě

Zákon č. 114/1995 Sb. o vnitrozemské plavbě

Zákon č. 49/1997 Sb., o civilním letectví

Zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí

Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Zákon č. 218/2000 Sb., zákon o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)

Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému

Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích

Zákon č. 254/2001 Sb. o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)

Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků

Zákon č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů

Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší

Zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti

Zákon č. 320/2015 Sb. o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů

Zákon č. 263/2016 Sb., atomový zákon

Vládní nařízení č. 96/1953 ze dne 27. listopadu 1953 o Hydrometeorologickém ústavu

Nařízení vlády č. 432/2010 Sb., o kritériích pro určení prvku kritické infrastruktury

Nařízení vlády č. 401/2015 Sb., o ukazatelích a hodnotách přípustného znečištění povrchových vod a odpadních vod, náležitostech povolení k vypouštění odpadních vod do vod povrchových a do kanalizací a o citlivých oblastech

Vyhláška č. 356/2009 Sb., o informacích zaznamenávaných v Říčních službách

Vyhláška č. 431/2001 Sb. o obsahu vodní bilance, způsobu jejího sestavení a o údajích pro vodní bilanci

Vyhláška č. 5/2011 Sb. o vymezení hydrogeologických rajonů a útvarů podzemních vod, způsobu hodnocení stavu podzemních vod a náležitostech programů zjišťování a hodnocení stavu podzemních vod

Vyhláška č. 24/2011 Sb. o plánech povodí a plánech pro zvládání povodňových rizik

Vyhláška č. 98/2011 Sb., o způsobu hodnocení stavu útvarů povrchových vod, způsobu hodnocení ekologického potenciálu silně ovlivněných a umělých útvarů povrchových vod a náležitostech programů zjišťování a hodnocení stavu povrchových vod

Vyhláška č. 330/2012 Sb., o způsobu posuzování a vyhodnocení úrovně znečištění, rozsahu informování veřejnosti o úrovni znečištění a při smogových situacích

Vyhláška č. 415/2012 Sb., o přípustné úrovni znečišťování a jejím zjišťování a o provedení některých dalších ustanovení zákona o ochraně ovzduší

Vyhláška č. 252/2013 Sb. o rozsahu údajů v evidencích stavu povrchových a podzemních vod a o způsobu zpracování, ukládání a předávání těchto údajů do informačních systémů veřejné správy

Vyhláška 414/2013 Sb., o rozsahu a způsobu vedení evidence rozhodnutí, opatření obecné povahy, závazných stanovisek, souhlasů a ohlášení, k nimž byl dán souhlas podle vodního zákona, a částí rozhodnutí podle zákona o integrované prevenci (o vodoprávní evidenci)

Vyhláška č. 79/2018 Sb. o způsobu a rozsahu zpracovávání návrhu a stanovování záplavových území a jejich dokumentace

1.3 Předpisy Evropské unie

Směrnice Rady 91/271/EHS ze dne 21. května 1991 o čištění městských odpadních vod

Směrnice Rady 91/676/EHS ze dne 12. prosince 1991 o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/75/EU ze dne 24. listopadu 2010 o průmyslových emisích Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2001/81/ES ze dne 23. října 2001 o národních emisních stropcích pro některé látky znečišťující ovzduší

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 549/2004 ze dne 10. března 2004, kterým se stanoví rámec pro vytvoření jednotného evropského nebe

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 550/2004 ze dne 10. března 2004, o poskytování letových navigačních služeb v jednotném evropském nebi (nařízení o poskytování služeb) Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 1035/2011 ze dne 17. října 2011, kterým se stanoví společné požadavky pro poskytování letových navigačních služeb

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/42/ES ze dne 21. dubna 2004 o omezování emisí těkavých organických sloučenin vznikajících při používání organických rozpouštědel v některých barvách a lacích a výrobcích pro opravy nátěru vozidel

Směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2004/107/ES ze dne 15. prosince 2004 o obsahu arsenu, kadmia, rtuti, niklu a polycyklických aromatických uhlovodíků ve vnějším ovzduší.

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/44/ES ze dne 7. září 2005 o harmonizovaných říčních informačních službách (RIS) na vnitrozemských vodních cestách ve Společenství

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 166/2006 ze dne 18. ledna 2006, kterým se zřizuje evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek a kterým se mění směrnice Rady 91/689/EHS a 96/61/ES

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/7/ES ze dne 15. února 2006 o řízení jakosti vod ke koupání a o zrušení směrnice 76/160/EHS

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/118/ES ze dne 12. prosince 2006 o ochraně podzemních vod před znečištěním a zhoršováním stavu

Nařízení Komise (ES) č. 415/2007 ze dne 13. března 2007 o technických specifikacích pro systémy sledování polohy a pohybu plavidel podle článku 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/44/ES o harmonizovaných říčních informačních službách (RIS) na vnitrozemských vodních cestách ve Společenství

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/2/ES ze dne 14. března 2007 o zřízení Infrastruktury pro prostorové informace v Evropském společenství (INSPIRE)

Nařízení Komise (ES) č. 416/2007 ze dne 22. března 2007 o technických specifikacích pro zprávy vůdcům plavidel podle článku 5 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/44/ES o harmonizovaných říčních informačních službách (RIS) na vnitrozemských vodních cestách ve Společenství

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/60/ES ze dne 23. října 2007 o vyhodnocování a zvládání povodňových rizik

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/50/ES ze dne 21. května 2008 o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduším pro Evropu

Směrnice Rady 2008/114/ES ze dne 8. prosince 2008 o určování a označování evropských kritických infrastruktur a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu

Směrnice Rady 2008/105/ES ze dne 16. prosince 2008 o normách environmentální kvality v oblasti vodní politiky, změně a následném zrušení směrnic Rady 82/176/EHS, 83/513/EHS, 84/156/EHS, 84/491/EHS a 86/280/EHS a změně směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES

Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 406/2009/ES ze dne 23. dubna 2009 o úsilí členských států snížit emise skleníkových plynů, aby byly splněny závazky společenství v oblasti snížení emisí skleníkových plynů do roku 2020

Směrnice Komise 2009/90/ES ze dne 31. července 2009, kterou se podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES stanoví technické specifikace chemické analýzy a monitorování stavu vod

Nařízení Komise (EU) č. 268/2010 ze dne 29. března 2010, kterým se provádí směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/2/ES, pokud jde o poskytnutí přístupu k sadám prostorových dat a službám prostorových dat členských států orgánům a subjektům Společenství za harmonizovaných podmínek

Směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2010/75/EU ze dne 24. listopadu 2010 o průmyslových emisích (integrované prevenci a omezení znečištění)

Prováděcí rozhodnutí Komise č. 2011/850/EU ze dne 12. prosince 2011, kterým se stanovují pravidla pro směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2004/107/ES a 2008/50/ES, pokud jde o vzájemnou výměnu informací a podávání zpráv o kvalitě vnějšího ovzduší

Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 390/2013 ze dne 3. května 2013, kterým se stanoví systém sledování výkonnosti letových navigačních služeb a funkcí sítě Mezinárodní úmluvy

Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 391/2013 ze dne 3. května 2013, kterým se stanoví společný systém poplatků za letové navigační služby

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013 ze dne 21. května 2013 o mechanismu monitorování a vykazování emisí skleníkových plynů a podávání dalších informací na úrovni členských států a Unie vztahujících se ke změně klimatu o zrušení rozhodnutí č. 280/2004/ES

Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 529/2013/EU ze dne 21. května 2013 o pravidlech započítávání týkajících se emisí skleníkových plynů a jejich pohlcení v důsledku činností souvisejících s využíváním půdy, změnami ve využívání půdy a lesnictví a o informacích o opatřeních týkajících se těchto činností

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/37/EU ze dne 26. června 2013, kterou se mění Směrnice 2003/98/ES o opakovaném použití informací veřejného sektoru

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/39/EU ze dne 12. srpna 2013, kterou se mění směrnice 2000/60/ES a 2008/105/ES, pokud jde o prioritní látky v oblasti vodní politiky

Směrnice Komise 2014/80/EU ze dne 20. června 2014, kterou se mění příloha II směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/118/ES o ochraně podzemních vod před znečištěním a zhoršováním stavu

Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 749/2014 ze dne 30. června 2014 o struktuře, formátu, postupech předkládání a přezkumu informací vykázaných členskými státy podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013

Nařízení Komise (EU) č. 651/2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem

Sdělení Komise – Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací č. 2014/C 198/01, kterým se řídí poskytování účelové a institucionální podpory

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/852 ze dne 17. května 2017 o rtuti a o zrušení nařízení (ES) č. 1102/2008

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/842 ze dne 30. května 2018 o závazném každoročním snižování emisí skleníkových plynů členskými státy v období 2021–2030 přispívajícím k opatřením v oblasti klimatu za účelem splnění závazků podle Pařížské dohody a o změně nařízení (EU) č. 525/2013

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/841 ze dne 30. května 2018 o zahrnutí emisí skleníkových plynů a jejich pohlcování v důsledku využívání půdy, změn ve využívání půdy a lesnictví do rámce politiky v oblasti klimatu a energetiky do roku 2030 a o změně nařízení (EU) č. 525/2013 a rozhodnutí č. 529/2013/EU

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018 o správě energetické unie a opatření v oblasti klimatu, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EU, 2012/27/EU a 2013/30/EU, směrnice Rady 2009/119/ES a (EU) 2015/652 a zrušuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 525/2013

1.4 Mezinárodní smlouvy

Světová meteorologická organizace (World Meteorological Organization - WMO)

Úmluva o dálkovém znečišťování ovzduší přesahujícím hranice států (Convention on Long-range Transboundary Air Pollution – CLRTAP)

Rámcová úmluva OSN o změně klimatu (United Nations Framework Convention on Climate Change - UNFCCC), Kjótský protokol (Kyoto Protocol) a Pařížská dohoda (Paris Agreement)

Mezivládní panel pro změnu klimatu (Intergovernmental Panel on Climate Change - IPCC)

Mezivládní komise pro klimatologické služby (Intergovernmental Board on Climate Services - IBCS)

Vídeňská úmluva na ochranu ozonové vrstvy (Vienna Convention for the Protection of the Ozone Layer)

Montrealský protokol o látkách, které poškozují ozonovou vrstvu (Montreal Protocol on Substances that Deplete the Ozone Layer)

Síť pro zjišťování změn ve složení atmosféry (Network for the Detection of Atmospheric Composition Change - NDACC)

Mezinárodní hydrologický program UNESCO (UNESCO International Hydrological Programme - IHP)

Úmluva o založení Evropské organizace pro využívání meteorologických družic (EUMETSAT), která vstoupila v platnost ke dni 19. června 1986, ke které se ČR připojila Usnesením Vlády č. 132 ze dne 2. února 2009 „Dohodou mezi Českou republikou a Evropskou organizací pro využívání meteorologických družic (EUMETSAT)“ týkající se přístupu České republiky k této Úmluvě, přičemž tato Dohoda vstoupila v platnost ke dni 12. května 2010

Minamatská úmluva o rtuti (The Minamata Convention on Mercury)

Smlouva mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo o spolupráci na hraničních vodách v oblasti vodního hospodářství

Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Polské republiky o spolupráci na hraničních vodách v oblasti vodního hospodářství

Dohoda mezi vládou České republiky a vládou Slovenské republiky o spolupráci na hraničních Vodách

Smlouva mezi Československou socialistickou republikou a rakouskou republikou o úpravě vodohospodářských otázek na hraničních vodách

Dohoda o Mezinárodní komisi pro ochranu Labe

Dohoda o Mezinárodní komisi pro ochranu Odry před znečištěním

Úmluva o spolupráci pro ochranu a únosné využívání Dunaje

Úmluva EHK OSN o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer

2 Současný právní stav

Český hydrometeorologický ústav (dále jen „ČHMÚ“) je právním nástupcem původního subjektu Hydrometeorologický ústav, který byl zřízen v roce 1953 vládním nařízením č. 96/1953 jako ústřední ústav pro obor meteorologie, klimatologie a hydrologie¹. Činnost

---

¹ Úkolem Hydrometeorologického ústavu bylo „poskytovat povětrnostní informace včetně předpovědí počasí a vodních stavů a předpovědí pro zabezpečení leteckého provozu a provozu vodních děl, meteorologické, klimatologické a hydrologické podklady, posudky a dobrozdání a součinnost při protipovodňové službě“. Pověření vycházelo z § 1 tehdejšího ústavního zákona č. 47/1950

ČHMÚ jako příspěvkové organizace je podle § 53 zákona č. 218/2000 Sb. a podle § 54 zákona č. 219/2000 Sb. v současné době určena Zřizovací listinou ČHMÚ dle Opatření Ministerstva životního prostředí č. 17/17 ze dne 4. 10. 2017, č. j. MZP/2017/110/396 (dále jen „Zřizovací listina ČHMÚ“), která definuje základní účel ČHMÚ a jeho předměty činnosti. V porovnání s původními činnostmi ústředního státního ústavu došlo k rozšíření o obory čistota ovzduší a jakost vody. ČHMÚ je tak koncipován jako oborově členěný ústav s úzkými mezioborovými vazbami a jeho základním posláním je vykonávat funkci ústředního státního ústavu České republiky pro obory meteorologie, klimatologie, hydrologie, jakosti vody a čistoty ovzduší jako objektivní odborné služby poskytované přednostně pro státní správu.

Vládní nařízení č. 96/1953 o Hydrometeorologickém ústavu, na které odkazuje i stávající zřizovací listina ČHMÚ, bylo vydáno na základě zmocnění ústavního zákona č. 47/1950 Sb., o úpravách v organizaci veřejné správy, který byl zrušen. Takový právní předpis do doby formálního zrušení jiným normativním právním aktem podle judikatury ústavního soudu² sice zůstává platným právním předpisem, při jeho aplikaci je však třeba přihlížet ke skutečnosti, že zde chybí materiální předpoklad působení takového předpisu, tedy konkrétní zákonné zmocnění. Tento stav byl na základě § 19 odst. 6 zákona č. 2/1969 Sb. zhojen podřízením ČHMÚ Ministerstvu životního prostředí (dále jen „MŽP“) a vydáním rozhodnutí ministra životního prostředí č. 2/00 „o úpravě zřizovací listiny příspěvkové organizace Český hydrometeorologický ústav“ v souladu s ustanoveními zákona č. 576/1990 Sb. Současný právní status ČHMÚ jako příspěvkové organizace spadající pod působnost MŽP jako věcně příslušného ústředního správního úřadu podle § 53 zákona č. 218/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů, a podle § 54 zákona č. 219/2000 Sb., není tedy právně zpochybněn, nicméně jelikož chybí konkrétní zákonné zmocnění pro činnosti ČHMÚ, MŽP považuje za nezbytné tento stav přijetím nové právní úpravy napravit.

3 Současný rozsah činností a služeb

V souladu se zřizovací listinou ČHMÚ je ČHMÚ koncipován jako oborově členěný institut s úzkými mezioborovými vazbami. Na regionální úrovni působí sedm poboček (Praha, České Budějovice, Plzeň, Ústí nad Labem, Hradec Králové, Brno a Ostrava), jejichž vnitřní členění v zásadě navazuje na uspořádání státu.

Hlavní předměty činnosti ČHMÚ v oblasti meteorologie, klimatologie, hydrologie, jakosti vody a kvality ovzduší jsou uvedeny v platné Zřizovací listině ČHMÚ. Jednou ze specifických činností ČHMÚ je provoz operativních pracovišť, která vyžadují nepřetržitý provoz. Jde zejména o centrální a regionální předpovědní pracoviště, zajišťování vydávání meteorologických a hydrologických výstrah, provoz smogového varovného a regulačního systému, meteorologické zabezpečení civilního letectví a nezbytných podpůrných činností včetně zajištění funkce a provozu telekomunikačního centra v systému Světové služby počasí koordinované Světovou meteorologickou organizací.

Působnost a činnosti ČHMÚ mají v současné době charakter výrazně mezirezortní, v převažující míře s povahou veřejné služby. Informace a služby jsou poskytovány nejen zřizovatelskému resortu MŽP, ale i dalším resortům, především ministerstvu vnitra a obrany (krizové řízení a spolupráce s integrovaným záchranným systémem), dále průmyslu a obchodu, dopravy (výkon letecké meteorologické služby a souvisejících činností je regulován, certifikován a dozorován Ministerstvem dopravy), zemědělství, zdravotnictví, pro místní rozvoj a školství, mládeže a tělovýchovy, stejně jako dalším složkám veřejné správy, zejména

---

Sb., o úpravách v organizaci veřejné správy, který byl zrušen ústavním zákonem č. 100/1960 Sb. (Ústava Československé socialistické republiky), který byl následně zrušen ústavním zákonem č. 1/1993 Sb. (Ústava České republiky).

² Nález ze dne 21. června 2000, sp. zn. Pl. ÚS 3/2000, publikovaný pod č. 231/2000 Sb. a pod č. 93 ve Sb. n. a u. ÚS, sv. 18, a nález Ústavního soudu ze dne 20. října 2004, sp. zn. Pl. ÚS 52/03, publikovaný pod č. 568/2004 Sb. a pod č. 133 ve Sb. n. a u. ÚS, sv. 34.

krajům. Velmi podstatná část výstupů je určena široké veřejnosti a stále narůstá objem požadavků na výstupy od vědeckých a výzkumných ústavů, rezortních organizací a podnikatelské sféry na různých úrovních včetně výměny dat se zahraničními subjekty.

S ohledem na účast ČR v Rámcové Úmluvě OSN o změně klimatu a následně i Kjótského protokolu a Pařížské dohody, má vykazování emisí skleníkových plynů a jejich projekcí zásadní dopad na další resorty, které v návaznosti na odhadnuté úrovně emisí aplikují specifická opatření za účelem snižování emisí skleníkových plynů v oblastech své věcné působnosti.

Jedním z hlavních požadavků na výstupy ČHMÚ v posledním desetiletí je v maximálně možném rozsahu přispět k předcházení vzniku mimořádných, resp. krizových situací, zajištění všeobecné přípravy na zvládnutí potenciálně možných krizových situací v rámci působnosti příslušných orgánů krizového řízení, zahájení obnovy občanského života v postižených územích a zajištění udržitelného rozvoje společnosti, organizace, území a státu ve vazbě na zákon č. 240/2000 Sb. Usnesením vlády ČR č. 934 z 14. 12. 2011, příloha III/2 byl ČHMÚ určen prvkem kritické infrastruktury s odpovědností pro zajišťování předpovědní, varovné a hlásné služby v oblastech vymezených v Příloze k nařízení vlády č. 432/2010 Sb.³ ČHMÚ podle § 73 zákona č. 254/2001 Sb. zabezpečuje ve spolupráci se správci povodí předpovědní povodňovou službu, která informuje povodňové orgány, příp. další účastníky ochrany před povodněmi, o nebezpečí vzniku povodně, o jejím vzniku a o dalším nebezpečném vývoji, o hydrometeorologických prvcích charakterizujících vznik a vývoj povodně, zejména o srážkách, vodních stavech a průtocích ve vybraných profilech.

Nárůst těchto požadavků na objem činností ČHMÚ se dotýká zejména oblastí meteorologie, klimatologie a hydrologie a přímo souvisí s důsledky projevů globální klimatické změny v různých částech České republiky, spjatými zejména s nárůstem četnosti výskytu mimořádných povětrnostních situací. Jsou zde patrné i dopady přijetí Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách České republiky (Usnesení vlády ČR č. 861 ze dne 26. 10. 2015) a návazného implementačního dokumentu Národní akční plán adaptace na změnu klimatu (Usnesení vlády ČR č. 34 ze dne 16. 1. 2017), které se projevují zvýšeným zájmem zejména o klimatické a hydrologické podklady, potřebné k přípravě návrhů konkrétních adaptačních opatření.

4 Současný stav finančního zajištění činností a služeb

Provoz, činnosti a služby ČHMÚ jsou v současnosti finančně zajišťovány z příspěvku na provoz ze státního rozpočtu v rámci finančních vztahů stanovených MŽP jako věcně příslušným ústředním správním úřadem z kapitoly 315 státního rozpočtu, což odpovídá 68–70 % celkových nákladů na zajištění provozu a činností a služeb (údaje vycházejí ze skutečnosti let 2016–2018).

Další část finančních zdrojů ke krytí provozních nákladů tvoří výnosy z vlastních komerčních činností (cca 21–24 %) a účelové dotace na projekty vědy a výzkumu (cca 7–9 % celkových nákladů na zajištění provozu a činností a služeb; údaje vycházejí z let 2016–2018).

Příjmy z komerční činnosti jsou zajišťované smlouvami s velkými odběrateli meteorologických předpovědí, služeb a hydrometeorologických údajů, v menší míře také příjmy z posudků, odborných studií a ze zpoplatněných služeb a produktů. Náklady na poskytování letecké

---

³ Jde o předpovědní a výstražnou službu pro orgány krizového řízení z monitorovacích systémů meteorologických a hydrologických sítí a ze sítí automatického imisního monitorovacího systému; monitorování meteorologické, hydrologické a imisní situace, mající bezprostřední vliv na vznik a šíření živelních pohrom a nebezpečných látek v ovzduší a informování příslušných orgánů a veřejnosti; hlásnou a předpovědní povodňovou službu; zajištění činnosti celostátní radiační monitorovací sítě; vyhlásování vzniku a ukončení smogových situací a regulačních opatření; meteorologické zabezpečení provozu jaderných elektráren; meteorologické zabezpečení provozu civilního letectví; meteorologické zabezpečení provozu na pozemních komunikacích; činnost referenčního pracoviště pro modelování znečištění ovzduší a zpracovávající zprávy o kvalitě ovzduší podle právních předpisů Evropské unie.

meteorologické služby jsou ČHMÚ hrazeny v souladu se směrnicemi a doporučeními Mezinárodní organizace pro civilní letectví a dle smluv se subjekty civilního letectví (ŘLP ČR s. p. a správy letišť K. Vary, Praha Ruzyně, Brno Tuřany a Ostrava Mošnov).

Část příjmů z těchto komerčních činností ČHMÚ sice zatím získává, nicméně vzhledem k vysoké míře variability požadavků a tendenci uživatelů spoléhat se na stále se zvyšující dostupnost veřejných služeb je stále obtížnější od nich finanční politiku dostatečně spolehlivě odvíjet. Souvisí to se současným vývojem právních předpisů prosazujících volný přístup k hydrometeorologickým údajům, ověřeným hydrometeorologickým údajům, produktům a službám pořízeným (byť i jen částečně) s využitím veřejných finančních prostředků a narůstajícím očekáváním uživatelů, popř. obchodních partnerů, na volnou dostupnost informací podle zákona č. 123/1998 Sb., resp. zákona č. 106/1999 Sb.

4.1 Základní východiska

Působnost a činnosti ČHMÚ mají charakter výrazně mezirezortní. Hydrometeorologické údaje, ověřené hydrometeorologické údaje produkty a služby ČHMÚ jsou poskytovány nejen zřizovatelskému resortu životního prostředí, ale i dalším resortům, především ministerstvu vnitra a obrany (krizové řízení a spolupráce s integrovaným záchranným systémem), dále průmyslu a obchodu, dopravy, zemědělství, zdravotnictví a školství, mládeže a tělovýchovy, stejně jako složkám veřejné správy, zejména krajům. Podstatná část výstupů z činnosti ČHMÚ je rovněž určena široké veřejnosti. Z uvedených důvodů se jeví účelné koncipovat působnost ČHMÚ výrazně obecněji než dosud, ve vztahu k poskytování hydrometeorologických údajů, ověřených hydrometeorologických údajů, produktů a služeb však přesněji.

Stávající právní úprava nevytváří dostatečnou podporu pro diverzifikaci požadovaných výstupů pro účely veřejné správy. Zejména se to týká krizového řízení jako souhrnu řídicích činností orgánů krizového řízení zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik a plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravou na krizové situace a jejich řešením, nebo ochranou kritické infrastruktury.

Nová právní úprava by měla vést ke zprůhlednění úpravy v oblasti poskytování hydrometeorologických údajů, ověřených hydrometeorologických údajů, produktů a služeb, jejichž zdroje jsou v České republice primárně v činnosti ČHMÚ. Nejednoznačnost výkladu zákona č. 106/1999 Sb. a zákona č. 123/1998 Sb. v současnosti často výrazně ztěžuje dostupnost údajů. Za současného postavení ČHMÚ jako příspěvkové organizace je ekonomicky neúnosné uvolňovat veškeré údaje a předávat je žadatelům (fyzické i právnické osoby) bezúplatně či pouze za úhradu nákladů spojených s jejich přípravou, aniž by byly v plné míře zohledněny náklady na zřizování, provoz, údržbu a inovaci státních měřících a pozorovacích sítí, zajištění kontroly a kvality hydrometeorologických údajů, ověřených hydrometeorologických údajů, produktů a služeb.

4.2 Právní rámec

Současný právní status ČHMÚ jako příspěvkové organizace spadající pod působnost MŽP jako věcně příslušného ústředního správního úřadu podle § 53 zákona č. 219/2000 Sb. a podle § 54 zákona č. 219/2000 Sb. nelze zásadním způsobem zpochybňovat. Je však zcela nezbytné všechny základní činnosti a služby poskytované ČHMÚ jednoznačně legislativně zakotvit. Nová právní úprava by měla odpovídat současným požadavkům a potřebám a měla by nahradit více než 60 let staré a věcně zcela překonané vládní nařízení č. 96/1953 Sb., o Hydrometeorologickém ústavu, na které navazuje stávající úprava zřizovací listiny ČHMÚ.

V tomto směru je nutno zmínit i rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. června 2018, č. j. 5A 128/2015-49-54, který nařídil na základě zákona č. 106/1999 Sb. ČHMÚ poskytnout ve strojově čitelném formátu žalobci informace o denní průměrné teplotě a srážkách na všech stanicích ČHMÚ za dobu, za kterou má tyto informace k dispozici v elektronické podobě. Proti rozsudku podalo MŽP kasační stížnost, na jejímž základě byl usnesením Nejvyššího

správního soudu ze dne 24. 07. 2018 č. j. 5 As 231/2018 – 34 přiznán odkladný účinek vykonatelnosti rozsudku Městského soudu. Nejvyšší správní soud však v této věci dosud, tj. ke dni 20. 12. 2019, nerozhodl. Navzdory skutečnosti, že předmětný rozsudek bude mít účinky pouze inter partes, bude doplňovat současnou judikaturu nejvyšších soudů týkající se problematiky poskytování informací. Zároveň by však předmětné rozhodnutí nemělo mít vliv na navrhovaný systém poskytování výstupů z činnosti ČHMÚ, který bude primárně fungovat prostřednictvím nově zřizované Národní databáze. Ta bude obsahovat, kromě hydrometeorologických údajů a ověřených hydrometeorologických údajů, také standardizované produkty a služby, které tak budou jednotlivým subjektům k dispozici způsobem umožňujícím dálkový přístup. Pro přehlednost je přílohou věcného záměru připojena také tabulka znázorňující základní schéma poskytování těchto výstupů.

4.3 ČHMÚ jako prvek kritické infrastruktury

Usnesením vlády ČR č. 934 z 14. 12. 2011, příloha III/2 byl ČHMÚ určen prvkem kritické infrastruktury s odpovědností pro zajišťování předpovědní, varovné a hlášené služby v oblastech vymezených v Příloze k nařízení vlády č. 432/2010 Sb.⁴ ČHMÚ rovněž podle § 73 zákona č. 254/2001 Sb., zabezpečuje ve spolupráci se správcí povodí předpovědní povodňovou službu⁵.

Usnesením vlády č. 981 z 2. 12. 2015 o 3. aktualizaci „Seznamu prvků kritické infrastruktury, jejichž provozovatelem je organizační složka státu“, byl schválen doplněný seznam, v němž je ČHMÚ uveden jako prvek kritické infrastruktury v odvětví nouzové služby a Informační systém ČHMÚ určen jako prvek kritické infrastruktury v odvětví komunikační a informační systémy v oblasti kybernetické bezpečnosti. ČHMÚ tak musí vyhovět požadavkům zákona č. 181/2014 Sb.

Stávající právní úprava a finanční zajištění činností a poskytovaných služeb potenciálně ohrožuje právní a finanční stabilitu ČHMÚ a lze je tak považovat za překážky k plnění požadovaných povinností organizace plynoucích zejména ze zákona č. 240/2000 Sb., nařízení vlády č. 432/2010 Sb., zákona č. 201/2012 Sb., č. 254/2001 Sb. či z dodatečných požadavků vyplývajících ze státních koncepcí.

Dlouhodobé podfinancování a historickým vývojem ovlivněná roztržštěnost informačních a komunikačních technologií vyvolává po zařazení do kategorie prvku kritické infrastruktury ČHMÚ vážné problémy se zajištěním bezpečnosti informačních a komunikačních technologií ve smyslu zákona č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti. Závažnost těchto problémů je o to významnější, že Usnesení vlády č. 981 z 2. 12. 2015 zařadilo ČHMÚ na seznam prvků kritické infrastruktury.

4.4 Usnesení Bezpečnostní rady státu

Usnesení Bezpečnostní rady státu ze dne 18. 6. 2012 č. 10 schválilo Harmonogram opatření k realizaci Konceptce environmentální bezpečnosti 2012–2015 s výhledem do roku 2020, jehož součástí je i zpracování návrhu právní úpravy zabezpečení meteorologické a

---

⁴ Předpovědní a výstražná služba pro orgány krizového řízení z monitorovacích systémů meteorologických a hydrologických sítí a ze sítí automatického imisního monitorovacího systému; monitorování meteorologické, hydrologické a imisní situace, mající bezprostřední vliv na vznik a šíření živelních pohrom a nebezpečných látek v ovzduší a informování příslušných orgánů a veřejnosti; hlášená a předpovědní povodňová služba; zajištění činnosti celostátní radiační monitorovací sítě; vyhledávání vzniku a ukončení smogových situací a regulačních opatření; meteorologické zabezpečení provozu jaderných elektráren; meteorologické zabezpečení provozu civilního letectví; meteorologické zabezpečení provozu na pozemních komunikacích; činnost referenčního pracoviště pro modelování znečištění ovzduší a zpracovávající zprávy o kvalitě ovzduší podle právních předpisů Evropské unie.

⁵ Předpovědní povodňová služba informuje povodňové orgány, popřípadě další účastníky ochrany před povodněmi, o nebezpečí vzniku povodně, o jejím vzniku a o dalším nebezpečném vývoji, o hydrometeorologických prvcích charakterizujících vznik a vývoj povodně, zejména o srážkách, vodních stavech a průtocích ve vybraných profilech.

hydrometeorologické služby s termínem předložení 2020. Za přípravu návrhu právní úpravy je podle usnesení zodpovědné MŽP ve spolupráci s ministerstvy vnitra a obrany.

Účelem aktivit v environmentální bezpečnosti je především propojení ochrany životního prostředí s bezpečnostními zájmy České republiky, cílem koncepce je navrhnout rozšíření existujících opatření, která povedou k omezení rizik vzniku krizových situací vyvolaných interakcí životního prostředí a společnosti. Příčinami vzniku krizových situací jsou hrozby přírodního původu (rozsáhlé povodně, dlouhodobé sucho, extrémní meteorologické jevy), a hrozby způsobené činností člověka (rozsáhlé epizody s vysokými koncentracemi znečišťujících látek v ovzduší, závažné havárie, únik biologických agens, terorismus a narušení funkčnosti kritické infrastruktury).

Problematika katastrof přírodního a antropogenního původu se zpravidla neomezuje pouze na území regionů nebo států, ale může mít často vážné přeshraniční dopady. Z těchto důvodů je třeba věnovat pozornost i mezinárodní spolupráci v oblasti připravenosti a zmírňování dopadů katastrof. Hlavním úkolem pro dosažení environmentální bezpečnosti je dopracování systému konkrétních legislativních, institucionálních a informačních opatření.

4.4.1 Návaznost na Usnesení Bezpečnostní rady státu

Usnesení Vlády ČR ze dne 14. 7. 2014 č. 570 k závěrečné souhrnné zprávě Vyhodnocení povodně v červnu 2013 uložilo ministrům životního prostředí, zemědělství, vnitra a ministryni pro místní rozvoj zabezpečit realizaci opatření navrhovaných ve zprávě, z nichž jedním je i legislativní opatření uložené MŽP, tj. v souladu s usnesením Bezpečnostní rady státu ze dne 18. 6. 2012 do konce roku 2014 zpracovat návrh právního zabezpečení hydrometeorologické služby. V návaznosti na tato usnesení je třeba činnosti a služby zajišťované ČHMÚ právně zakotvit a jeho statut upravit tak, aby nezpochybnitelným a dostatečně transparentním způsobem zajišťovaly hydrometeorologickou službu v České republice.

Dikce usnesení požaduje, aby návrh nové právní úpravy byl zaměřen nejenom na úpravu „meteorologické a hydrometeorologické služby“. S ohledem na hlavní předměty činnosti ČHMÚ a poskytované služby definované Zřizovací listinou ČHMÚ a odpovědnost ČHMÚ jako prvku kritické infrastruktury s odpovědností pro zajišťování předpovědní, varovné a hlásné služby v oblastech vymezených v Příloze k nařízení vlády č. 432/2010 Sb. je nezbytné, aby návrh nové právní úpravy vzal ohled na interakci fyzikálních a chemických jevů v atmosféře a hydrosféře a vyplývající vazby mezi jednotlivými obory činností ČHMÚ a zaměřil se na meteorologické, klimatologické a hydrologické služby a služby kvality ovzduší v komplexním pojetí.

Takto zvolený přístup by odstranil stávající neúměrnost mezi legislativním pokrytím jednotlivých činností a poskytovaných služeb ČHMÚ. Zatímco velkou většinu činností a služeb kvality ovzduší pokrývá zákon č. 201/2012 Sb. a hydrologických činností a služeb zákon č. 254/2001 Sb., činnosti a služby meteorologické a klimatologické uspokojivým a moderním způsobem legislativně pokryty nejsou s výjimkou letecké meteorologické služby, která je ukotvena v zákoně č. 49/1997 Sb. Tato disproporce je navíc umocněna fyzikálními faktory, kdy je to právě meteorologie a klimatologie, která zásadním způsobem hydrologické procesy i kvalitu ovzduší ovlivňuje.

4.5 Poskytování dat a produktů

Současným světovým i evropským trendem je, aby poplatky za poskytování údajů (v případě ČHMÚ data standardizovaných produktů) byly omezeny na tzv. mezní náklady, nejlépe nulové či zcela minimální. Proto je zcela nezbytné, aby se nová právní úprava zároveň stala i pověřujícím dokumentem ČHMÚ jako povinného subjektu ve smyslu zákonů č. 123/1998 Sb. a č. 106/1999 Sb. v platném znění, který by jednoznačně vymezil povinnosti ČHMÚ v oblasti dotčené těmito zákony a aby zároveň řešila finanční krytí souvisejících nákladů na zřízení, provoz, údržbu a inovaci státních hydrometeorologických sítí pro získávání potřebných

hydrometeorologických údajů, shromažďování a zpracování údajů z těchto sítí a na zajištění jejich kontroly a kvality, na zřizování, provoz, údržbu a inovaci databází naměřených údajů, tvorbu produktů, poskytování služeb a zajištění dostupnosti a distribuce údajů a produktů a služeb.

ČHMÚ je ve vztahu k poskytování údajů a produktů v současné době vázán předpisy a požadavky tří mezinárodních, resp. nadstátních organizací (Světové meteorologické organizace, Mezinárodní organizace pro civilní letectví, Evropské unie) a dále legislativou České republiky.

4.5.1 Požadavky Světové meteorologické organizace a Mezinárodní organizace pro civilní letectví

Jako zakládající člen Světové meteorologické organizace je Česká republika (a ČHMÚ jako představitel národní hydrometeorologické služby) při poskytování hydrometeorologických údajů a produktů vázána dodržováním Rezolucí Světové meteorologické organizace č. 40 (Cg-XII)⁶ a č. 25 (Cg-XIII)⁷, které stanovují rozsah a způsob jejich poskytování. Členský stát je mj. povinen „volně a neomezeně“ (tj. ve smyslu rezolucí bezúplatně) poskytovat základní hydrometeorologické údaje a produkty, které jsou „nezbytné pro poskytování služeb na podporu ochrany života a majetku a blahobytu všech lidí“ v minimálním rozsahu dle Přílohy 1 Rezoluce č. 40 (Cg-XII). Zvláštní pozornost obě rezoluce věnují vědě, výzkumu a vzdělávání a požadují, aby pro nekomerční aktivity byly všechny dostupné údaje poskytovány zcela volně a neomezeně.

Na tyto rezoluce navazuje ještě Rezoluce č. 60 (Cg-XVII)⁸ z roku 2015, která vyzývá členské státy, aby napomáhaly otevřenému přístupu k hydrometeorologickým údajům a produktům potřebným k poskytování klimatických služeb na globální, regionální i národní úrovni. Pro tyto účely mají členské státy vytvořit vhodné mechanismy financování nových investic, potřebných pro udržení a rozvoj měřících sítí a pomoci tak provozu globálních pozorovacích systémů. Rezoluce tak reaguje zejména na potřeby dalšího výzkumu globální změny klimatu a jejích důsledků, čemuž vyjádřila podporu i 21. konference smluvních stran Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu v Paříži v roce 2015.

4.5.2 Předpisy Evropské unie

Česká republika je z hlediska poskytování hydrometeorologických údajů a produktů rovněž vázána Směrnicí 2013/37/EU, kterou se mění Směrnice 2003/98/EC o opakovaném použití informací veřejného sektoru (tzv. Směrnice PSI) a která již byla implementována do zákona č. 106/1999 Sb. Dále je pro řešenou problematiku významná Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/2/ES ze dne 14. března 2007 o zřízení Infrastruktury pro prostorové informace v Evropském společenství (INSPIRE), která stanoví obecná pravidla, resp. základní právní rámec, pro zřízení Infrastruktury pro prostorové informace v EU (dále jen „INSPIRE“) pro účely politik EU v oblasti životního prostředí a politik nebo činností, které mohou mít vliv na životní prostředí.

Aktualizace Směrnice 2013/37/EU se zaměřuje zejména na ekonomické aspekty opakovaného používání informací (rozsah poskytování je obsažen v původní Směrnici 2003/98/EC). Vybízí členské státy, aby pro opětovné použití daly k dispozici co nejvíce

---

⁶ Resolution 40 (Cg-XII), WMO policy and practice for the exchange of meteorological and related data and products including guidelines on relationships in commercial meteorological activities

⁷ Resolution 25 (Cg-XIII), Exchange of hydrological data and products

⁸ Resolution 60 (Cg-XVII), WMO policy for the international exchange of climate data and products to support the implementation of the Global Framework for Climate Services (GFCS)

dostupných informací, které jsou ve vlastnictví subjektů veřejného sektoru na celostátní, regionální a místní úrovni. Jde zejména o ministerstva, státní agentury a obce, ale i o organizace financované z převážné části z veřejných prostředků nebo organizace pod kontrolou veřejných orgánů (např. právě hydrometeorologické služby). Poplatky za poskytování hydrometeorologických údajů a produktů by podle Směrnice PSI měly být omezeny na mezní náklady, přičemž je ale třeba dbát na to, aby nebyl omezen běžný provoz poskytovatelů hydrometeorologických údajů a produktů, které musí získávat příjmy na úhradu podstatných částí svých provozních nákladů. Subjekty veřejného sektoru jsou směrnicí ale zároveň vyzývány, aby požadovaly nulové či zcela minimální poplatky.

4.5.3 Legislativa České republiky

Dle čl. 35 odst. 2 Listiny základních práv a svobod má každý právo na včasné a úplné informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů. Toto právo je doplněno právem na příznivé životní prostředí, neboť každý může prostřednictvím informací o stavu životního prostředí kontrolovat dodržování opatření směřujících k ochraně životního prostředí. Podmínky realizace tohoto práva jsou upraveny zákonem č. 123/1998 Sb., který v sobě implementuje i příslušné komunitární předpisy⁹ (implementace Směrnice 2013/37/EU v platném znění explicitě zahrnuta není).

ČHMÚ je podle § 2 zákona č. 123/1998 Sb., stejně jako podle § 2 zákona č. 106/1999 Sb., tzv. povinným subjektem, který aktivně zpřístupňuje informace o životním prostředí.

Pojem „informace o životním prostředí“ je zákonem č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, definován demonstrativním výčtem toho, co jsou informace o životním prostředí. Z hlediska praktických činností ČHMÚ tak může jít sice jen o základní informace o stavu a vývoji životního prostředí, ale na druhé straně také o stav a vývoj všech jeho složek (v praxi např. i o jednotlivá data či produkty, na jejichž základě je stav a vývoj životního prostředí popisován). Zákon nedefinuje podrobnost a hloubku, s jakou je zapotřebí tyto údaje poskytovat, a soudní praxí tato otázka nebyla doposud vyřešena. Ve sporných případech bývá přitom často používán extenzivní výklad s možnými významnými dopady na zavedené postupy a praxi, zejména z ekonomického hlediska. V průběhu přípravných legislativních prací bude třeba zvážit také dopad připravované národní a evropské legislativy relevantní pro poskytování údajů a digitalizaci státní správy.

4.5.4 Poskytování dat a produktů v zahraničí

Při popisu zásad dobré praxe při poskytování hydrometeorologických údajů, ověřených hydrometeorologických údajů, služeb a produktů lze vyjít z informací ekonomického zájmového uskupení ECOMET¹⁰ se sídlem v Bruselu. ECOMET byl založen v r. 1995 a k 1. 6. 2018 sdružuje 27 evropských hydrometeorologických služeb, včetně ČHMÚ. Jeho činnost směřuje k co nejširší dostupnosti základních meteorologických dat a produktů pro jejich opakované použití. Hlavními cíli uskupení je snaha o zachování rovných podmínek pro obchodní činnosti využívající hydrometeorologické údaje a produkty, provozování a udržování rámce pro usnadnění přístupu k hydrometeorologickým údajům a produktům v Evropě a poradenské působení v oblasti výměny meteorologických dat a produktů v Evropě. Při své činnosti ECOMET úzce spolupracuje se Světovou meteorologickou organizací, uskupením evropských meteorologických služeb EUMETNET, Evropským střediskem pro střednědobou předpověď počasí ECMWF a Evropskou organizací pro využívání meteorologických družic EUMETSAT (členem všech těchto uskupení je prostřednictvím ČHMÚ i Česká republika).

---

⁹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/4/ES ze dne 28. ledna 2003 o přístupu veřejnosti k informacím o životním prostředí

¹⁰ <http://www.ecomet.eu/>

Sekretariát uskupení ECOMET provozuje katalog¹¹, který dává úplné informace o dostupnosti hydrometeorologických údajů a produktů a cenových a licenčních podmínek v jednotlivých členských státech, které jsou odpovědné za udržování aktuálnosti informací obsažených v katalogu.

V současné době nejširší spektrum bezúplatně poskytovaných hydrometeorologických dat a produktů pro nekomerční využití nabízí s podporou zákona zajišťujícího činnost Deutscher Wetterdienst Spolková republika Německo. Kromě poskytování pravidelných zpráv CLIMAT, SYNOP a TEMP z vybraných stanic (poskytuje většina členských států) uvolňuje velkou většinu standardně měřených meteorologických a hydrologických veličin a jejich polí v gridové formě. Dále poskytuje sdružené informace z meteorologických radarů a značný objem výstupů numerických předpovědních modelů. Skandinávské státy (Norsko, Švédsko, Finsko) a Nizozemí poskytují bezúplatně aktuální výstupy numerických předpovědních modelů a sdružené radarové informace.

Údaje o kvalitě ovzduší nespádají pod režim ECOMET a jsou bezúplatně reportovány do evropské databáze AirBase, kterou spravuje Evropská agentura pro životní prostředí. Odtud jsou volně dostupné pro všechny uživatele.

Zveřejňování prostorových dat a informací o monitorovacích sítích je upraveno též směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2007/2/ES ze dne 14. března 2007 o zřízení Infrastruktury pro prostorové informace v Evropském společenství (INSPIRE).

Rozsah bezúplatného poskytování hydrometeorologických údajů, ověřených hydrometeorologických dat, služeb a produktů pro nekomerční využití se v jednotlivých členských státech značně odlišuje a výrazně závisí na způsobu financování provozu a rozvoje měřících sítí. Je však patrné, že stále více členských států aktivně reaguje na Směrnici 2003/98/EC o opakovaném použití informací veřejného sektoru ve znění Směrnice 2013/37/EU a Rezoluci č. 60 (Cg-XVII) o podpoře Globálního rámce pro klimatické služby a objem bezúplatného poskytování dat a produktů stále navyšuje.

4.5.5 ČHMÚ a data třetích stran

ČHMÚ při své činnosti rovněž využívá údaje a produkty poskytované třetími stranami, zpravidla komerčními subjekty (např. z meteorologických družic, ze sítí detekce bleskových výbojů, z numerických předpovědních modelů apod.). Tyto údaje mohou podléhat datové či licenční politice jejich poskytovatelů, resp. podmínkám, za nichž jsou tato data, informace a produkty ČHMÚ poskytována a kterými se následně řídí poskytování informací ze strany ČHMÚ dalším subjektům.

ČHMÚ zajišťuje prostřednictvím jmenovaných expertů plnění úkolů vyplývajících z členství ČR v následujících organizacích na základě mezistátních dohod:

- WMO (World Meteorological Organization);
- EUMETSAT (Evropská organizace pro využívání meteorologických družic);
- ECMWF (Evropské centrum pro střednědobou předpověď počasí) – přidružený člen;
- IPCC (Intergovernmental Panel on Climate Change);
- GEO (Group of Earth Observation);
- CLRTAP/EMEP (European Monitoring and Evaluation Programme under the Convention on Long-range Transboundary Air Pollution (CLRTAP));

---

¹¹ <http://www.ecomet.eu/ecomet-catalogue/introduction>

- METG/EANPG/ICAO – Meteorological Group/subgroup of European Air Navigation Planning Group/International Civil Aviation Organisation;
- Mezivládní hydrologický program UNESCO;
- Mezinárodní komise pro ochranu Labe;
- Mezinárodní komise pro ochranu Dunaje;
- Mezinárodní komise pro ochranu Odry před znečištěním;
- Česko-německá komise pro hraniční vody;
- Česko-polská komise pro hraniční vody;
- Česko-slovenská komise pro hraniční vody;
- Česko-rakouská komise pro hraniční vody;
- Česko-německá pracovní skupina pro ochranu ovzduší;
- Stálý výbor Sasko;
- Stálý výbor pro Bavorsko.

ČHMÚ je členem následujících organizací na základně vícestranných dohod s partnery:

- EUMETNET (Sdružení evropských národních meteorologických služeb);
- ECOMET (Ekonomické zájmové uskupení evropských národních meteorologických služeb)
- ALADIN konsorcium a RC LACE konsorcium (Regional Centre for Limited Area modelling in Central Europe) - vývoj numerického předpovědního modelu ALADIN;
- ESSL (European Severe Storms Laboratory);
- EMS (European Meteorological Society) – přidružený člen.

Kromě těchto vícestranných závazků ČHMÚ spolupracuje

- na základě bilaterálních smluv s celou řadou dalších tuzemských i zahraničních organizací a partnerů, mezi které patří např. Armáda České republiky, národní hydrometeorologické služby okolních států;
- na řešení národních a mezinárodních projektů.

5 Návrh věcného řešení

5.1 Obsah věcného řešení

Z výše uvedených důvodů je třeba právně zakotvit činnosti a služby zajišťované ČHMÚ a jeho statut tak, aby nezpochybnitelným a dostatečným způsobem zajišťovaly výkon státní meteorologické, klimatologické a hydrologické služby a služeb kvality ovzduší na území České republiky a plně by respektovaly požadavky Světové meteorologické organizace, předpisy Evropského unie, další mezinárodní závazky České republiky a související národní legislativu, která postupně zavádí značný objem nových povinností a požadavků.

Nová právní úprava musí vytvořit legislativní podmínky také k tomu, aby ČHMÚ mohl být považován za instituci, která by novou právní úpravou definované služby nejenom vykonávala, ale zároveň by je i odborně garantovala. Nová právní úprava by měla odpovídat současným požadavkům a potřebám a měla by nahradit více než 60 let staré a věcně již dlouho překonané původní vládní nařízení č. 96/1953 Sb., o Hydrometeorologickém ústavu, na které navazuje stávající úprava Zřizovací listiny ČHMÚ.

Hlavním cílem nové právní úpravy je vymezení činností a služeb, které bude právní úprava pokrývat. Výčet by měl zůstat dostatečným způsobem „otevřený“, aby jej bylo možno případně měnit a doplňovat v souvislosti s novými požadavky. Měl by ale v plné míře pokrývat požadavky kladené na ČHMÚ v současnosti, zejména pokud jde o pověření k zajišťování některých činností a služeb vyplývajících z platných zákonných norem¹². Klíčovým pro rozdělení výstupů z činnosti ČHMÚ, které budou k dispozici zdarma a které budou poskytovány za úplatu, je nově zřizovaná Národní databáze obsahující hydrometeorologické údaje, ověřené hydrometeorologické údaje a standardizované produkty a služby. Tyto budou v Národní databázi zdarma k dispozici způsobem umožňujícím dálkový přístup. Jakýkoliv subjekt se k těmto výstupům z činnosti ČHMÚ dostane prostřednictvím internetového rozhraní. Databáze bude fungovat na principu tzv. datového úložiště. Naopak nestandardizované produkty a služby, které jsou pro objednatele zpracovávány v rámci soukromoprávních smluvních vztahů, budou pro tyto subjekty zpracovávány a jim poskytovány na základě smluvních ujednání a v souladu s platným ceníkem ČHMÚ. Přílohou materiálu je také tabulka znázorňující základní fungování systému poskytování výstupů z činnosti ČHMÚ.

Příloha č. 1. Tabulka financování

5.2 Právní status ČHMÚ

Předmětem stávajícího návrhu nové právní úpravy je varianta, která navazuje na současný stav a předpokládá zachování ČHMÚ jako státní příspěvkové organizace (dále jen „SPO“) spadající pod MŽP.

5.2.1 Legislativní dopady

Aktuálně platným právním základem postavení příspěvkových organizací je ust. § 54 zákona č. 219/2000 Sb. Finanční hospodaření příspěvkových organizací zřízených organizačními složkami státu upravuje zejména zákon č. 218/2000 Sb.

Hlavní činností příspěvkové organizace je činnost vymezená zřizovatelem při jejím zřízení, a vykonávaná příspěvkovou organizací. Příspěvková organizace může fungovat i nadále ve

---

¹² Např. zákony č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, č. 254/2001 Sb. o vodách a o změně některých zákonů – vodní zákon, č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému, č. 49/1997 Sb., o civilním letectví, č. 18/1997 Sb., o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření – atomový zákon, č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, aj.

stávajícím režimu, avšak její právní úpravu lze považovat za nedostatečnou. Při zachování právní formy ČHMÚ jako SPO je nezbytné přijmout nový zákon o zabezpečení hydrometeorologické služby. Zakládací listina ČHMÚ zůstane zachována a je třeba na ni brát zřetel v průběhu přípravy nového zákona.

5.2.2 Finanční aspekt

Celkový rozpočet ČHMÚ jako SPO zachovává stávající závislost financování organizace z příspěvku ze státního rozpočtu v kombinaci s výnosy komerčních činností a v menší míře z výzkumných projektů a grantů výzkumu, vývoje a inovací (VaVal).

SPO dosahuje ze své činnosti vlastní zdroje (výnosy), se kterými hospodaří podle svého vlastního rozpočtu. Hospodaření podle vlastního rozpočtu je schvalováno zřizovatelem. V rozpočtu SPO se rozpočtují pouze náklady a výnosy související s její hlavní – neziskovou činností. Hlavními rozpočtovými výnosy jsou příjmy z hlavní činnosti a transferové příjmy ze státního rozpočtu (dále také „SR“), případně transferové příjmy ze státních fondů. SPO dále hospodaří s finančními prostředky svých fondů, může získávat i peněžní dary od různých subjektů i finanční prostředky ze zahraničí. Své výnosy SPO používá formou výdajů na krytí nákladů spojených se svou činností.

SPO musí použít prostředky, se kterými hospodaří (včetně příspěvku ze SR), pouze na „krytí nezbytných potřeb, na opatření zakládající se na právních předpisech a na krytí opatření nutných k zabezpečení nerušeného chodu organizace“ (viz § 53 zákona č. 218/2000 Sb.). Příspěvek na činnost se obvykle stanoví jako rozdíl mezi plánovanými vlastními výnosy a náklady souvisejícími s hlavní činností SPO. SPO by měla do rozpočtu při jeho sestavování zahrnout všechny prostředky, o kterých ví, že budou v běžném roce přijaty nebo vynaloženy, aby nedocházelo k vyšším nárokům na SR. Výše neinvestičního příspěvku na provoz SPO a jeho čerpání zároveň může zřizovatel vázat na předem stanovené ukazatele, zpravidla na jednotku výkonu, je-li ji možné stanovit.

V průběhu roku může SPO navrhnout zřizovateli úpravu původně schváleného rozpočtu a korigovat tak své náklady a výnosy podle dosažené reálné skutečnosti nebo očekávané skutečnosti ke konci běžného roku při respektování zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě. Respektive, pokud SPO vyprodukuje vyšší výnosy proti původnímu rozpočtu a zřizovatel nebude mít důvod provést tzv. odvod odpisů, může zřizovatel odsouhlasit úpravu rozpočtu, tedy současně schválit navýšení výnosů a nákladů SPO.

SPO se souhlasem zřizovatele a po úpravě zřizovací listiny může vykonávat kromě hlavní činnosti (neziskové) i jiné (doplňkové) činnosti (ziskové). Jinou činnost může SPO provozovat tehdy, má-li dostatečně využité materiální a personální kapacity a není-li ohrožen rozsah a kvalita její hlavní činnosti. Náklady a výnosy související s jinou činností musí být odděleny od nákladů a výnosů souvisejících s hlavní činností. V souladu s podstatou jiné činnosti je nepřipustné, aby náklady související s jinou činností byly hrazeny z výnosů souvisejících s činností hlavní. To znamená, že je třeba zajistit, aby jiná činnost nebyla ztrátová. Pokud by se tak stalo, musí být jiná činnost ukončena.

Výsledek hospodaření SPO tvoří výsledek hospodaření dosažený jak v rámci hlavní činnosti (zdaňují se tzv. ekonomické činnosti), a to po zahrnutí příspěvku, tak v rámci tzv. jiné (doplňkové činnosti). Pokud je kladný, jde o zlepšený výsledek hospodaření, v opačném případě jde o zhoršený výsledek hospodaření. Ztráta SPO je financována z rezervního fondu SPO (pokud je tvořen), z rozpočtu zřizovatele SPO nebo ze zisku SPO v následujícím roce. V případě, že by ztráta nemohla být uhrazena, byla by SPO zrušena.

Vykáže-li SPO zlepšený hospodářský výsledek nebo zisk z jiné činnosti jsou tyto předmětem daně z příjmů právnických osob. Na SPO se však vztahují určitá daňová zvýhodnění specifikovaná v zákonu č. 586/1992 Sb.

SPO tvoří ze zlepšeného výsledku hospodaření po úhradě předchozích zhoršených výsledků hospodaření peněžní fondy pro krytí svých potřeb v souladu se zákonem č. 218/2000 Sb.,

příčemž konkrétní výši přidělu a jejich použití upravuje tento zákon. Jde o tyto peněžní fondy: Rezervní fond, Fond reprodukce majetku, Fond odměn. SPO dále vytváří Fond kulturních a sociálních potřeb, přičemž jeho tvorba a použití se řídí vyhláškou Ministerstva financí ČR.

SPO je poplatníkem i dalších daní (DPH, silniční daň, daň z nemovitostí), i když v celé řadě případů je od placení ze zákona o příslušné dani osvobozena. Daňové zvýhodnění má různé formy, např. úpravy základu daně, osvobození části základu daně apod. SPO může mít stanovené limity na čerpání konkrétních tzv. individuálních a systémových účelově poskytovaných dotací na financování konkrétních potřeb – programů a akcí (především EDS/SMVS).

V otázce dostupnosti finančních prostředků z EU platí, že k dotacím ze strukturálních fondů EU, pokud jsou určeny pro resortní organizace, může být SPO žadatelem i příjemcem; pokud SPO obdrží dotaci, může ji redistribuovat na jiné subjekty.

Hospodaření SPO podléhá finanční kontrole ze strany zřizovatele, finančních úřadů, České správy sociálního zabezpečení, příslušných zdravotních pojišťoven apod. Za porušení rozpočtové kázně platí odvod ze svého rozpočtu. Hospodaření SPO podléhá též auditu a kontrole z Nejvyššího kontrolního úřadu.

6 Návrh věcného záměru zákona

Návrh věcného záměru zákona s pracovním názvem „Zákon o zabezpečení hydrometeorologické služby“, vychází z koncepce obdobně zaměřených zákonů, platných ve Slovenské republice a zajišťujících provoz Slovenského hydrometeorologického ústavu¹³, ve Spolkové republice Německo a zajišťujících provoz Deutscher Wetterdienst¹⁴, resp. návrhu rakouského zákona, který by zajišťoval provoz Zentralanstalt für Meteorologie und Geodynamik¹⁵.

6.1 Účel a předmět zákonné úpravy

Účelem tohoto zákona je

vymezení státní meteorologické, klimatologické a hydrologické služby a služby kvality ovzduší;

vymezení rozsahu práv a povinností při výkonu státní meteorologické, klimatologické a hydrologické služby a služby kvality ovzduší;

vymezení rozsahu a způsobu poskytování hydrometeorologických údajů, ověřených hydrometeorologických údajů, produktů a služeb při výkonu státní meteorologické, klimatologické a hydrologické služby a služby kvality ovzduší;

stanovení organizace pověřené výkonem státní meteorologické, klimatologické a hydrologické služby a služby kvality ovzduší;

potvrzení ČHMÚ jako jediné autority oprávněné k interpretaci hydrometeorologických údajů, ověřených hydrometeorologických údajů a k vyhlášení stavů.

---

¹³ Zákon č. 201/2009 Z. z. o štátnej hydrologickej službe a štátnej meteorologickej službe

¹⁴ Gesetz über den Deutschen Wetterdienst (DWD-Gesetz) vom 10. 8. 1998 (BGBl. I S. 2871) a jeho novela Erstes Gesetz zur Änderung des Gesetzes über den Deutschen Wetterdienst vom 17. 6. 2017 (BGBl. I S. 2642)

¹⁵ Bundesgesetz, mit dem ein Zentralanstalt für Meteorologie und Geodynamik-Gesetz erlassen und das Einführungsgesetz zu den Verwaltungsverfahrensgesetzen 2008 sowie das Forschungsorganisationsgesetz (176/ME XXIV. GP – Ministerialentwurf)

6.2 Vymezení pojmů

Pro účely tohoto zákona se rozumí:

Meteorologické, klimatologické a hydrologické údaje a údaje o kvalitě ovzduší (dále jen jako „hydrometeorologické údaje“) jsou parametry stavu atmosféry a hydrosféry, které jsou bezprostředním výsledkem provozu měřicích sítí a dalších měřicích a monitorovacích systémů.

„Ověřené hydrometeorologické údaje“ jsou hydrometeorologické údaje po realizaci procesu kontroly a kvality.

„Produkty“ jsou hydrometeorologické údaje a ověřené hydrometeorologické údaje, které byly zpracovány buď ručně, nebo počítačem řízenými procesy.

„Služby“ jsou činnosti poskytované na základě hydrometeorologických údajů, ověřených hydrometeorologických údajů a produktů.

„Hydrometeorologickou službou“ jsou meteorologické, klimatologické a hydrologické služby a služby kvality ovzduší.

„Státní hydrometeorologickou službou“ je hydrometeorologická služba, kterou zajišťuje stát prostřednictvím organizace (dle bodu 6.4) v souladu s požadavky národní legislativy a legislativy Evropské unie a mezinárodních smluv a která má výhradní právo vyhlášovat mimořádné stavy.

„Státními hydrometeorologickými sítěmi“ je soubor měřicích a pozorovacích stanic a zařízení, dalších měřicích a monitorovacích systémů a nezbytné infrastruktury, ze kterých stát garantuje prostřednictvím organizace (dle bodu 6.4) získávání hydrometeorologických dat a jejich kvalitu pro zajištění hydrometeorologických služeb.

„Předpovědi“ je kvantitativní i kvalitativní prognóza pravděpodobného vývoje stavu atmosféry a hydrosféry založená na objektivních metodách a odborné analýze.

„Meteorologickou, resp. hydrologickou výstrahou“ nebo „výstrahou na vznik smogové situace“ je informace o aktuálním nebo předpokládaném výskytu nebezpečného jevu, který potenciálně ohrožuje životy a zdraví obyvatelstva a může způsobit materiální škody.

„Národní databáze“ je veřejně přístupná databáze obsahující hydrometeorologické údaje, ověřené hydrometeorologické údaje a produkty. Obsah Národní databáze je zajišťován výkonem Státní hydrometeorologické služby definované zákonem o zabezpečení hydrometeorologické služby.

6.3 Státní hydrometeorologická služba

Státní hydrometeorologická služba se skládá ze

- státní meteorologické a klimatologické služby, která je souhrnem činností pro zajištění sběru, zpracování, hodnocení a interpretace hydrometeorologických údajů o kvantitativním a kvalitativním stavu a vývoji atmosféry na území ČR, pro přípravu, vytváření a vydávání meteorologických předpovědí a výstrah, pro přípravu, vytváření, hodnocení a interpretaci dlouhodobých trendů stavu a vývoje atmosféry a klimatického systému;
- státní hydrologické služby, která je souhrnem činností pro zajištění sběru, zpracování, hodnocení a interpretace hydrometeorologických údajů o kvantitativním

a kvalitativním stavu hydrosféry/hydrologického cyklu na území ČR, a pro přípravu, vytváření a vydávání hydrologických předpovědí a výstrah;

- státní služby kvality ovzduší, která je souhrnem činností pro zajištění sběru, zpracování, hodnocení a interpretace hydrometeorologických údajů o stavu a vývoji kvality ovzduší na území ČR, zdrojích znečišťování ovzduší včetně emisí skleníkových plynů a pro zajištění činnosti smogového varovného a regulačního systému.

Výkonem státní hydrometeorologické služby je:

- zřizování, provoz, údržba a inovace státních monitorovacích hydrometeorologických sítí pro sledování kvantitativního a kvalitativního stavu atmosféry a hydrosféry a příčin vedoucích k jejich znečišťování nebo poškození v rozsahu vymezených vyhláškou MŽP:
  - síť monitoringu meteorologických veličin a jevů;
  - síť systémů dálkové detekce meteorologických prvků a jevů;
  - systémy pro příjem a zpracování dat údajů z meteorologických družic;
  - síť monitoringu složek slunečního záření;
  - síť monitoringu ozonové vrstvy Země;
  - síť fenologických měření a pozorování;
  - meteorologická kalibrační laboratoř;
  - síť monitoringu množství povrchových vod;
  - síť monitoringu jakosti povrchových vod – pevné matrice v rozsahu definovaném programem monitoringu včetně laboratorního zpracování;
  - síť monitoringu množství podzemních vod v rozsahu definovaném programem monitoringu množství podzemních vod;
  - síť monitoringu jakosti podzemních vod v rozsahu definovaném programem monitoringu množství podzemních vod (včetně laboratorního zpracování);
  - síť automatického monitoringu množství sněhových zásob;
  - síť imisního monitoringu;
  - síť systémů dálkové detekce kvality ovzduší;
  - laboratoře imisí;
  - kalibrační laboratoř imisí;
  - observatoře s monitoringem hydrometeorologických údajů.
- shromažďování údajů ze státních hydrometeorologických sítí, zajištění jejich kontroly a kvality, jejich archivace a ukládání do databází;
- zřizování, provoz, údržba a inovace informačních systémů pro shromažďování, archivaci, zpracování a hodnocení hydrometeorologických údajů a produktů potřebných k plánování, rozhodování a řízení;

- zřizování, provoz, naplňování, údržba a inovace databází hydrometeorologických údajů, ověřených hydrometeorologických údajů a standardizovaných produktů;
- zřizování, provoz, údržba a inovace národních databází;
- zřizování, provoz, údržba a inovace regionálního numerického předpovědního modelu a s tím související nezbytné infrastruktury;
- tvorba standardizovaných meteorologických a klimatologických produktů:
  - všeobecné meteorologické předpovědi na jeden až šest dnů pro území ČR a jednotlivé kraje;
  - všeobecná meteorologická předpověď na 10 dnů pro území ČR;
  - měsíční výhled počasí pro území ČR;
  - biometeorologická předpověď pro území ČR;
  - předpověď aktivity klíštěte obecného pro území ČR;
  - předpovědi a výstrahy upozorňujících na výskyt a předpokládaný vývoj nebezpečných hydrometeorologických jevů pro území ČR;
  - předpovědi plošného rozložení meteorologických veličin na základě regionálního numerického předpovědního modelu na 3 dny každých 6 hodin s časovým krokem 1 hodina pro území ČR (teplota vzduchu, relativní vlhkost vzduchu a tlak vzduchu ve výšce 2 m nad zemí, směr, rychlost větru a maximální náraz větru ve výšce 10 m nad zemí, úhrn srážek, oblačnost);
  - předpovědi průběhu meteorologických veličin na základě regionálního numerického předpovědního modelu na 3 dny každých 6 hodin s časovým krokem 1 hodina pro obce s více než 2500 obyvateli na území ČR (teplota vzduchu, relativní vlhkost vzduchu a tlak vzduchu ve výšce 2 m nad zemí, směr, rychlost větru a maximální náraz větru ve výšce 10 m nad zemí, úhrn srážek, oblačnost);
  - mapa synoptické situace a její předpověď na 3 dny pro území Evropy;
  - předpovědi plošného rozložení teploty vzduchu ve výšce 2 m nad zemí pro území Evropy;
  - typizace povětrnostních situací pro území ČR;
  - denní, měsíční, sezónní a roční statistické charakteristiky meteorologických veličin a jevů vypočtené pro jednotlivé lokality státních hydrometeorologických sítí na základě z nich dostupných hydrometeorologických údajů (podle typu veličiny součet/úhrn, průměr, minimum a maximum; dlouhodobý průměr a odchylka od dlouhodobého průměru; počet dnů/výskytu ve srovnání se stanoveným limitem za období);
  - základní indikátory změny klimatu dle mezinárodních standardů;
  - plošné zobrazení denních, měsíčních, sezónních a ročních statistických charakteristik meteorologických veličin pro území ČR (podle typu veličiny součet/úhrn, průměr, minimum a maximum; dlouhodobý průměr a odchylka od dlouhodobého průměru);

- charakteristiky vláhové bilance a vlhkosti půdy pro indikaci výskytu klimatického a půdního sucha;
- celkové množství ozonu v ozonové vrstvě nad územím ČR, odchylka od dlouhodobého normálu a předpověď stavu ozonové vrstvy na 5 dnů;
- předpověď intenzity erytémového UV slunečního záření nad územím ČR na 5 dnů;
- plošné zobrazení maximální radiolokační odrazivosti na základě měření meteorologickými radary po 10 minutách pro území ČR a jejich předpověď na 60 minut;
- plošné zobrazení nízkohladinové radiolokační odrazivosti na základě měření meteorologickými radary po 10 minutách pro území ČR a jejich předpověď na 60 minut;
- plošný odhad 1, 3, 6 a 24hodinových úhrnů srážek na základě měření meteorologickými radary a srážkoměry po 10 minutách pro území ČR;
- plošné zobrazení detekovaných bleskových výbojů po 10 minutách pro území ČR;
- zpracované snímky a produkty z meteorologických družic;
- vertikální profily meteorologických prvků a jevů ze státní sítě systémů dálkové detekce meteorologických prvků a jevů a z nich odvozených parametrů;
- tvorba standardizovaných hydrologických produktů:
  - hydrologické předpovědi v síti předpovědních profilů pro potřeby předpovědní povodňové služby;
  - hydrologické předpovědi rizika přívalových povodní pro účely předpovědní povodňové služby;
  - výstrahy předpovědní povodňové služby;
  - informační zprávy předpovědní povodňové služby;
  - vyhodnocení množství vodních zásob ve sněhu;
  - zprávy o vyhodnocení hydrometeorologické situace (pravidelné a po významné události) a výhledy jejího vývoje;
  - indikátory sucha a výstrahy na sucho;
  - údaje o pozorovaných vodních stavech a průtocích (operativní);
  - údaje o stavu podzemních vod (operativní);
  - zpracování hydrologické bilance;
  - hydrologická ročenka a podklady pro další ročenky;
- tvorba standardizovaných produktů kvality ovzduší:
  - grafické zobrazení aktuálních trendů vývoje kvality ovzduší;

- plošné zobrazení aktuálního stavu kvality;
- regionální vyhodnocení aktuálního stavu kvality ovzduší;
- index kvality ovzduší a jeho grafická i tabelární prezentace;
- plošné vyhodnocení rozptylových podmínek (ventilační index);
- překročení imisních limitů;
- měsíční hodnocení kvality ovzduší;
- tabelární a grafická ročenka;
- vyhodnocení pětiletých průměrných koncentrací v síti 1x1 km;
- předpovědi imisní zátěže na území ČR pro potřeby Smogového varovného a regulačního systému;
- informace Smogového varovného a regulačního systému;
- emisní bilance v členění po okresech;
- přehled zdrojů znečišťování ovzduší (REZZO 1);
- přehled spaloven komunálního odpadu a nebezpečného odpadu, včetně evidence povolení;
- souhrnná provozní evidence;
- emisní vstupy pro modelování kvality ovzduší;
- grafická a tabelární prezentace údajů o skleníkových plynech;
- národní inventarizační zpráva skleníkových plynů a „klasických“ znečišťujících látek;
- zpráva, tabelární a grafické výstupy pro vykazování budoucího vývoje emisí skleníkových plynů a „klasických“ znečišťujících látek;
- výstupy pro plnění reportingových povinností;
- poskytování standardizovaných služeb pro zajištění potřeb státní a veřejné správy, akademické sféry a veřejnosti, zejména:
  - předpovědní meteorologická služba;
  - výstražná služba před nebezpečnými hydrometeorologickými jevy;
  - informační podpora Integrovaného záchranného systému;
  - příprava podkladů pro analýzu změny klimatu;
  - předpovědní povodňová služba;
  - hodnocení stavu podzemních vod a stavu útvarů povrchových vod;
  - hodnocení stavu a vývoje kvality ovzduší;
  - informační podpora veřejné správy;
  - Smogový varovný a regulační systém;

- podpora pro tvorbu legislativy;
- budování a provoz informačních systémů;
- zajištění dostupnosti a distribuce údajů standardizovaných produktů a standardizovaných služeb:
- zřizování, provoz, údržba a inovace distribučních zařízení, nástrojů a informačních kanálů;
- zveřejnění hydrometeorologických údajů;
- údaje a standardizované produkty jsou zpřístupněny prostřednictvím národních databází;
- výkon následujících funkcí:
  - prvku kritické infrastruktury v oblasti zajišťování předpovědní, varovné a hlásné služby v oblastech vymezených v Příloze k nařízení vlády č. 432/2010 Sb. a prvku kritické informační infrastruktury v oblasti kybernetické bezpečnosti;
  - regionálního telekomunikačního centra v systému Světové služby počasí koordinované Světovou meteorologickou organizací;
  - národního radiačního střediska Světové meteorologické organizace;
  - národního střediska pro měření slunečního záření Světové meteorologické organizace;
  - meteorologické kalibrační laboratoře;
  - centrálního pracoviště Radiační monitorovací sítě ČR;
  - pracoviště provádějícího meteorologické zabezpečování provozu jaderných elektráren na území ČR;
  - sekundárního evropského kalibračního centra Dobsonových spektrofotometrů;
  - subregionálního evropského kalibračního centra Brewerových spektrofotometrů;
  - národního pracoviště numerické předpovědi počasí;
  - pověřeného odborného subjektu pro zajištění a hodnocení množství a jakosti povrchových a podzemních vod a sestavování hydrologické bilance;
  - pověřeného odborného subjektu pro zajištění evidence a vkládání údajů z oblastí působnosti organizace do informačních systémů veřejné správy, informačních systémů Evropské unie a mezinárodních organizací;
  - pracoviště Předpovědní povodňové služby;
  - pracoviště vyhlašujícího vznik a ukončení smogových situací a vyhlašujícího signál regulace při překročení příslušných prahových hodnot dle zákona o ochraně ovzduší;
  - pracoviště vymezujícího zóny a aglomerace s překročenými imisními limity;

- pracoviště zajišťujícího provoz Informačního systému kvality ovzduší, jehož součástí jsou registr emisí a stacionárních zdrojů a registr dopadů znečištění ovzduší na ekosystémy, a provoz Informačního systému státní správy v ovzduší;
- pracoviště zajišťujícího provoz Národního inventarizačního systému emisí skleníkových plynů a provoz Národního systému pro politiky, opatření a projekce pro oblast klimatu, energetiky a ochranu ovzduší;
- pracoviště zajišťujícího tvorbu emisních inventur a emisních projekcí skleníkových plynů a znečišťujících látek;
- pracoviště Národní referenční laboratoře České republiky pro kvalitu vnějšího ovzduší;
- Kalibrační laboratoře imisí;
- národního referenčního pracoviště imisního monitoringu v České republice;
- národního referenčního pracoviště pro modelování kvality vnějšího ovzduší;
- znalecké činnosti v oborech meteorologie, klimatologie, hydrologie a kvalita ovzduší;
- podnikového archivu;
- nakladatelství ČHMÚ;
- vydavatele odborného časopisu;
- veřejné specializované knihovny;
- zajištění reportingu v oblastech činnosti organizace:
  - vyplývajícího z národní legislativy,
  - vyplývajícího z mezinárodních závazků ČR,
- zajištění mezinárodní spolupráce v oblastech činnosti organizace;
- zajištění mezinárodní výměny hydrometeorologických údajů a produktů v oblastech činnosti organizace;
- v oblastech působnosti organizace posuzování vhodnosti umístění měřicích stanic a zařízení, rozsah a metod měření, zajištění kvality a kontroly měření jiných subjektů, které čerpají prostředky na zřizování, provoz a rozvoj z veřejných prostředků, resp. těch, jejichž naměřené hydrometeorologické údaje a produkty mají být využívány pro podporu rozhodování veřejné správy.

6.4 Organizace pověřená výkonem státní hydrometeorologické služby

Výkonem státní hydrometeorologické služby na území celé ČR je pověřen Český hydrometeorologický ústav (dále jen „organizace“).

Organizace je státní příspěvkovou organizací spadající pod MŽP, jakožto věcně příslušného ústředního správního úřadu.

MŽP jako věcně příslušný správní úřad upraví rozsah činností zřizovací listinou.

Organizace je oprávněna vykonávat hydrometeorologické služby.

Organizace je jedinou oprávněnou osobou k poskytování hydrometeorologických údajů, ověřených hydrometeorologických údajů, standardizovaných produktů a standardizovaných služeb pro veřejnou správu, a to v rozsahu Státní hydrometeorologické služby definované zákonem o zabezpečení hydrometeorologické služby. Jedná se o zajištění využívání jednotných podkladů veřejnou správou. Všechny hydrometeorologické údaje a ověřené hydrometeorologické údaje využívané veřejnou správou musí mít stejnou kvalitu a přesnost jako údaje poskytované Státní hydrometeorologickou službou definovanou tímto zákonem, tj. musí respektovat postupy kontroly kvality a přesnosti, které garantuje Státní hydrometeorologická služba.

Organizace je jedinou oprávněnou osobou k vydávání předpovědí a výstrah upozorňujících na výskyt a předpokládaný vývoj nebezpečných jevů v oblastech působnosti organizace v úzké součinnosti s Ministerstvem obrany (Hydrometeorologickou službou Armády České republiky).

Organizace je jedinou oprávněnou osobou pro zajišťování činnosti smogového varovného a regulačního systému podle zákona č. 201/2012 Sb.

Organizace zajišťuje vzájemnou výměnu hydrometeorologických údajů a produktů a další spolupráci s Ministerstvem obrany (Hydrometeorologickou službou Armády České republiky).

Organizaci řídí generální ředitel, který je jejím statutárním orgánem.

Strukturu organizace včetně zřízení poboček a pracovišť stanoví organizační řád organizace, který vydává generální ředitel organizace.

Organizace provádí nezávislý vědecký výzkum a vývoj v rozsahu své působnosti (v oblasti meteorologie, klimatologie, hydrologie, jakosti vod a kvality ovzduší a příbuzných vědních oborů), veřejně šíří výsledky takového výzkumu a vývoje a podílí se na vývoji příslušných standardů a norem.

Organizace spolupracuje s ústředními a krajskými úřady při plnění jejich úkolů v oblasti řešení otázek mimořádných událostí, mimořádných situací, krizových situací a krizových stavů a spolupráce na úkolech v rámci civilní ochrany a spolupráce civilní sféry.

Organizace postupuje při výkonu své činnosti nestranně a v zájmu dobré správy a vůči dotčeným osobám a vyžaduje od všech dotčených osob plnění jejich procesních povinností rovnou měrou.

Nadřízený odvolací orgán organizace je Ministerstvo životního prostředí, nestanoví-li jiný zákon jinak.

Ministerstvo obrany (Hydrometeorologická služba Armády České republiky) plní při poskytování hydrometeorologické služby pro potřeby obrany státu obdobné úkoly jako organizace.

6.5 Ochrana dat, údajů, produktů a služeb organizace

Poskytování nestandardizovaných produktů a služeb (viz vymezení pojmů bod 6.2) organizace podléhá povinnosti uzavření smluvního vztahu a je úplatné. Ceník je dostupný na webových stránkách organizace.

Vynětí z povinnosti úplaty mají pouze subjekty vymezené jiným právním předpisem.

Ověřené hydrometeorologické údaje, produkty a služby podléhají ochraně autorského zákona a licenčním ujednáním, tudíž jakékoliv šíření a užívání v rozporu s autorským zákonem a

licenčními ujednáními je zakázané a organizace je oprávněna požadovat náhradu škody.

Organizace při své činnosti rovněž využívá hydrometeorologické údaje, ověřené hydrometeorologické údaje, produkty a služby třetích stran, které mohou podléhat datové či licenční politice jejich poskytovatelů, resp. podmínkám, za nichž jsou hydrometeorologické údaje, ověřené hydrometeorologické údaje, produkty a služby poskytovány. Poskytování těchto hydrometeorologické údaje, ověřené hydrometeorologické údaje, produkty a služby může podléhat omezení na základě podmínek a ujednání s třetími stranami, v jejichž vlastnictví tyto hydrometeorologické údaje, ověřené hydrometeorologické údaje, produkty a služby jsou.

6.6 Přestupky

Problematika přestupků bude ve vztahu k výkonu meteorologické a klimatologické služby a služeb kvality ovzduší detailně řešena v navazujících fázích přípravy právní úpravy. Za protiprávní jednání ve smyslu zákona by bylo primárně považováno takové jednání, které narušuje exkluzivitu ČHMÚ jako jediného orgánu oprávněného k vydání výstrahy před extrémními povětrnostními vlivy. V případě, že by k takovému jednání došlo, například ze strany médií, a jeho následkem by byly aktivovány procesy bezpečnostních složek, hrozí kromě paniky na straně veřejnosti také vznik nemalých finančních nákladů na straně státu.

7 Promítnutí navrhovaného věcného záměru do právního řádu České republiky

Výsledkem věcného záměru je tvorba zákona vycházející z tezí věcného záměru, který by měl výrazně zvýšit právní jistotu v regulované oblasti, a to jak na straně ČHMÚ, tak na straně ostatních subjektů soukromého a veřejného práva. Návrh je plně v souladu s mezinárodními právem i právem Evropské unie. V souvislosti s přijetím zákona bude třeba novelizovat dotčené složkové předpisy, a to pravděpodobně zejména zákony č. 201/2012 Sb. a č. 254/2001 Sb. a jejich prováděcí předpisy.

8 Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy a další její dopady

Finanční zajištění ČHMÚ by mělo zůstat na současné úrovni, neboť převážná většina výstupů z činnosti ČHMÚ (poskytování hydrometeorologických údajů, ověřených hydrometeorologických údajů, produktů a služeb) bude poskytována subjektům dle stávajícího sazebníku služeb (za úhradu části nákladů spojených s jejich přípravou), případně bezúplatně. Rozhodnou skutečností pro to, zda budou výstupy z činnosti ČHMÚ poskytovány za úplatu, nebo bezplatně, je charakter výstupu, konkrétně zda se jedná o výstup standardizovaný či nestandardizovaný, tedy jako výstup z činnosti výkonu Státní hydrometeorologické služby, či nikoliv (viz vymezení pojmů bod 6.2).

Příloha: Základní schéma poskytování výstupů z činnosti ČHMÚ dle zákona o zabezpečení hydrometeorologické služby